

**Жданов: « Сегодня 18 января был у Маннергейма...
Встреча происходила один на один
Из письма Жданова Сталину и Молотову**

Шифром. Сверхмолния. 18 января 1945 г.

Сегодня 18 января был у Маннергейма... Встреча происходила один на один и продолжалась около двух часов. Я начал беседу с того, что в связи с известным обменом письмами по вопросу о переводе береговой обороны и флота Финляндии на мирное положение, я хочу сделать ему важное заявление. Не зная еще, что я скажу, Маннергейм взял слово для объяснения мотивов, послуживших основой его последних писем в Союзную Контрольную Комиссию. Смысл его объяснений сводился к тому, что Союзная Контрольная Комиссия, требуя частичного разоружения береговой обороны Финляндии, видимо, прошла мимо или отнеслась с иронией к его доводам об общих интересах Финляндии и СССР по береговой обороне северного побережья Финского залива.

Он же, Маннергейм, исходит из того, что после 250 лет вражды между Финляндией и Россией наступило время произвести коренной поворот в отношениях между обоими государствами. Создалась совершенно новая обстановка, при которой Финляндия должна понять, что ей надо бросить оборону на Востоке и обороняться только на западе. Я, говорил Маннергейм, убедился, что оборонительные линии против СССР бесполезны, если нет хороших отношений. Не только на море, но и во всех областях обороны у Финляндии и у СССР есть общий интерес, заключающийся в том, что финляндский тет-де-пон был защищен от нападения извне – будь то Германия, будь то другое государство. Я уже приказал снять пушки с внутренних озер, где у меня проходит тыловой рубеж, предназначенный для обороны против СССР.

Затем Маннергейм пустился в объяснения своего поведения в 1939 г. Перед зимней войной, которой он, якобы, не хотел, как и войны 1941-1944 гг., в благоприятном исходе которой для Финляндии он, якобы, сомневался еще до ее начала, перешел затем к отношениям с Союзной Контрольной Комиссией и всячески заверял в искренности и лояльности как своей лично, так и финского народа в отношениях к СССР... Я сказал, что мы согласны с его письменными предложениями о морской обороне, требуя, однако уточнения количества крупной береговой артиллерии калибра до 235 мм западнее от Порккала-Удд, которое Маннергейм намерен оставить. Далее я сказал, что его соображения об общих интересах Финляндии и СССР по обороне финского плацдарма от германской агрессии справедливы и отвечают интересам безопасности СССР на северо-западе и на этом основании мы бы не возражали, если бы у нас установилось военное сотрудничество не только на море, но и на суше. При этом желательно знать, как понимает Финляндия пределы этого сотрудничества. К такой постановке вопроса Маннергейм был, видимо, совершенно не подготовлен и перепугался. Он сказал, что сотрудничество на суше может потребовать пропуска советских войск на финскую территорию, а финский народ плохо относится к факту пребывания иноземных войск на финской территории. Он расспрашивал, не противоречит ли военное сотрудничество суверенитету и нейтралитету Финляндии. Я ответил, что нет.

Он спросил далее, какие имеет СССР типичные договора о сотрудничестве? Я сослался для примера на договора с Францией и Чехословакией. Маннергейм сказал, что для первого шага он бы хотел ограничиться сотрудничеством по береговой обороне. А на суше он хотел бы защищаться один. Что было бы плохого для СССР, если бы Финляндия за счет сокращения линии обороны на востоке и

береговой линии обороны восточнее Порккала-Удд, высвободила силы для обороны с запада, включая вооружение Аландских островов? Тогда вы имели бы на своем правом фланге страну, умеющую обороняться, которая, обороняя себя сама, обороняла бы косвенно и вас. Может конечно возникнуть случай, когда Финляндии будет угрожать смертельная опасность, и в этом случае Финляндию мог бы поддержать только СССР.

Я заметил, что сил одной Финляндии для обороны против армии вторжения и следовательно для обеспечения прочной безопасности, не хватит, чему учит опыт и уроки той войны. Если к идее более широкого сотрудничества Финляндии с СССР в ее конкретном, а не в отвлеченном выражении с его, Маннергейма, стороны нет сочувствия, и он к ней относится с подозрением, то я готов отозвать свое предложение и более к нему не возвращаться и что такие предложения делаются только один раз.

Тогда Маннергейм заявил, что он просит дать ему возможность и время подумать и посоветоваться с близкими людьми, в частности, с Паасикиви, что вопрос слишком серьезен, что он к немцу не подготовлен и т.д , и что он хочет вернуться к этому вопросу. На это я дал ему согласие. В заключение он просил меня прислать ему тексты договоров СССР с Чехословакией и Францией, что я ему обещал.

Прошу ваших указаний. А.Жданов.

Неопубликованная рукопись. РГАСПИ. Ф.77. Оп. 3. Д.54. ЛЛ.1-3

**Zhdanov: "Tänään, 18. tammikuuta, olin Mannerheimin luona ...
Tapaaminen tapahtui kahdenkeskisesti.
Ždanovin kirjeestä Stalinille ja Molotoville**

Salakielisanoma. Erityispikasähke. 18. tammikuuta 1945.

Tänään, 18. tammikuuta, kävin Mannerheimin luona... Tapaaminen oli kahdenkeskinen ja kesti noin kaksi tuntia. Aloitin keskustelun sanomalla, että liittyen tunnettuun kirjeenvaihtoon Suomen rannikkopuolustuksen ja laivaston siirtämisestä rauhantilaan haluan antaa hänelle tärkeän tiedonannon. Tietämättä vielä mitä aion sanoa, Mannerheim otti puheenvuoron selittääkseen Liittoutuneiden Valvontakomissiolle äskettäin lähettämiensä kirjeiden motiiveja. Hänen selityksensä tarkoitus oli se, että Liittoutuneiden Valvontakomissio - vaatiessaan Suomen rannikkopuolustuksen osittaista riisumista aseista - oli ilmeisesti jättänyt huomiotta tai suhtautunut ironisesti hänen väitteisiinsä Suomen ja Neuvostoliiton yhteisistä intresseistä Suomenlahden pohjoisrannikon puolustuksessa.

Hän, Mannerheim, lähtee siitä, että Suomen ja Venäjän välisen 250 vuoden vihamielisyyden jälkeen on tullut aika tehdä radikaali käänne molempien valtioiden välisissä suhteissa. On luotu täysin uusi tilanne, jossa Suomen on ymmärrettävä, että sen täytyy luopua puolustuksesta idässä ja puolustaa vain lännessä. Minä, Mannerheim sanoi, tulini vakuuttuneeksi siitä, että puolustuslinjat Neuvostoliittoa vastaan ovat hyödyttömiä, jos hyviä suhteita ei ole. Ei vain merellä, vaan kaikilla puolustuksen aloilla Suomella ja Neuvostoliitolla on yhteinen intressi, sisältäen sen, että sillanpääasema Suomessa puolustautuu ulkopuolelta tulevalta hyökkäykseltä - olipa kyseessä Saksa tai toinen valtio. Olen jo määrännyt tykit poistettaviksi sisämaan järville, joissa minulla on takalinja puolustusta varten Neuvostoliittoa vastaan.

Mannerheim alkoi sitten selittää käyttäytymistään vuonna 1939 ennen talvisotaa, jota hän ei muka halunnut, samoin kuin vuosien 1941-1944 sotaa, jonka Suomelle suotuisaa lopputulosta hän muka epäili jo ennen sen alkamista, ja siirtyi sitten suhteisiin Liittoutuneiden Valvontakomissioon ja vakuutti kaikin mahdollisin tavoin sekä omaa että Suomen kansan vilpittömyyttä ja lojaalisuutta suhteissa Neuvostoliittoon... Sanoin, että olemme samaa mieltä hänen kirjoittamistaan ehdotuksista meripuolustusta koskien, vaati kuitenkin täsmennystä suuren 235 mm asti yltävän kaliiperin rannikkotykistön määrään Porkkalanniemestä länteen, jonka Mannerheim aikoo säilyttää. Sanoin edelleen, että hänen näkemyksensä Suomen ja Neuvostoliiton yhteisistä intresseistä Suomen sillanpään puolustamisessa Saksan hyökkäykseltä ovat oikeudenmukaisia ja vastaavat Neuvostoliiton turvallisuusetuja luoteissuunnalla, emmekä tällä perusteella vastustaisi, jos sotilaallista yhteistyötä olisi paitsi merellä myös maalla. Samalla on toivottavaa tietää, miten Suomi ymmärtää tämän yhteistyön rajat. Mannerheim oli ilmeisesti täysin valmistautunut tällaiseen kysymyksen muotoiluun ja pelästy. Hän sanoi, että yhteistyö maalla saattaa edellyttää neuvostojoukkojen kulkuoikeutta Suomen alueelle ja Suomen kansa suhtautuu huonosti ulkomaisten joukkojen oleskeluun Suomen alueella. Hän kyseli, eikö sotilaallinen yhteistyö ole ristiriidassa Suomen suvereniteettia ja puolueettomuutta vastaan. Vastasin ei.

Hän kysyi edelleen, mitä tyyppisiä yhteistyösopimuksia Neuvostoliitolla on? Viitasin esimerkiksi Ranskan ja Tšekkoslovakian kanssa tehtyihin sopimuksiin. Mannerheim sanoi, että hän haluaisi ensi askeleena rajoitettua yhteistyöhön rannikkopuolustuksessa. Mutta maalla hän haluaisi puolustautua yksin. Mikä siinä olisi Neuvostoliitolle huonoa, jos Suomi, vähentämällä idässä puolustuslinjaa ja rannikkopuolustuslinjaa Porkkalanniemen itäpuolella, vapauttaisi länteen puolustusta varten voimia mukaan lukien Ahvenanmaan aseistamisen? Silloin teillä olisi oikealla sivustalla maa, joka puolustautuessaan itse epäsuorasti puolustaisi myös teitä. Tietysti voi ilmetä

tapaus, jossa Suomea uhkaa hengenvaara, ja siinä tapauksessa Suomea voisi tukea vain Neuvostoliitto.

Olen huomannut, että pelkästään Suomen joukot eivät yksin riitä puolustautumaan hyökkävää armeijaa vastaan ja siten takaamaan kestävä turvallisuuksi, kuten tuon sodan kokemus ja opetukset opettavat. Jos ajatukseen Suomen ja Neuvostoliiton laajemmasta yhteistyöstä ei konkreettisesti eikä abstraktisti ilmaistuna suhtauduta hänen, Mannerheimin, puolelta myötämieleisesti ja hän suhtautuu siihen epäilevästi, olen valmis perumaan ehdotukseni enkä sitäpaitsi palaa siihen uudelleen ja tällaisia ehdotuksiaahan tehdään vain kerran.

Mannerheim totesi sitten, että hän pyytää, että hänelle annettaisiin tilaisuus ja aikaa pohtia ja neuvotella läheisten ihmisten, erityisesti Paasikiven kanssa, että asia on liian vakava, että hänellä ole valmiutta saksalaisia varten jne. ja että hän haluaa palattavaksi tähän kysymykseen. Annoin hänelle tähän suostumukseni. Lopuksi hän pyysi minua lähettämään hänelle Tšekkoslovakian ja Ranskan kanssa tehtyjen Neuvostoliiton sopimusten tekstit, minkä lupasin hänelle.

Pyydän ohjeitanne. A. Ždanov.

Julkaisematon käsikirjoitus. RGASPI. Ф.77. On. 3. Д.54. ЛЛ.1-3. Käännösluonnos.